

Cúrsaí Drámaíochta le Máirín Uí Chonghaile

Bhí suim mhór agamsa i gcónaí i ndrámáíocht agus is iomaí dráma atá feicthe agam go dtí seo agus é sin ráite, níor cheap mé riamh go bhfaighidh mé deis páirt a ghlacadh in aon cheann acu. Is sa chéad bhliain a bhí mé in Ollscoil na Gaillimhe nuair a d'iarradh orm páirt a ghlacadh i ndrámá a bhí siad a chur ar stáitse darbh ainm Ciúnas sa Pháirc agus tá sé sin ceithre bliana ó shin. Thaitin an pháirt go mór liom mar go raibh an carachtar féin barúil, bhí sí réchúiseach agus bhí a gcroí briste i ndiaidh a madra a fuair bás. I láthair na huaire tá mé le hAisteoirí Chorr na Móna agus ba ea Séan Ó Morónaigh a d'iarr mé isteach sa chumann sin agus eisean atá i gceannas ar an gComhalachas Náisiúnta Drámaíochta atá lonnaithe i gCamus. Chuir mé aithne ar Shéan nuair a bhí mé sa Chumann Drámaíochta ar an Ollscoil. Is fear é Séan a bhfuil go leor oibre déanta aige ar son na drámaíochta ar fud na tíre agus go mór mór sna Gaeltachtaí agus lasmuigh. Cuireann sé béim ar an saibhreas teanga nuair a bhíonn sé ag léiriú drámaí. Tá scoth na ndrámáí léirithe ag cumainn ar fud na tíre le blianta fada anois agus taispeánann an Fhéile Náisiúnta go bhfuil scoth na n-aisteoirí ann. Tugann an Fhéile Náisiúnta seans do haisteoirí amaitéarach a gcuid samhlaíochta a chur amach os comhair lucht féachanna. Bíonn suas le hocht ndrámá páirteach san Fhéile Náisiúnta gach bliain agus tugann sé daoine le chéile.

Is é dúirt an tAire Éamon Ó Cuiv, ag Féile Náisiúnta Drámaíochta 2009:

'Tá an drámaíocht Ghaeilge teangabhunaithe agus pobalbhunaithe agus mar sin tá obair an Chomhlachais an-thábhachtach. Neartaíonn ealaín na drámaíochta na pobail ina bhfuil sí fréamhaithe taobh istigh den Ghaeltacht agus taobh amuigh den Ghaeltacht. Tá sé ríthábhachtach go mbeadh an Ghaeilge féin á saothrú agus á saibhriú. Tá an bua sin ag drámaíocht na Gaeilge.'
(Nuachtlitir an Chomhlachais, 2009)

Ceapaim féin go bhfuil sé tábhachtach go bhfuil deis ag muintir Chonamara drámaí a chur ar stáitse trí mheán na Gaeilge. Aithníonn pobal na Gaeilge go bhfuil fíor thábhacht ag baint leis an drámaíocht Ghaeilge le cultúr agus an teanga a chur chun cinn. Tugann sé deis do dhaoine drámaí nua a scríobh agus a gcuid tallainne a thaispeáint ar bhealach pléisiúireach agus tá an-tóir ar dhrámaí Ghaeilge i gConamara le fada fada an lá. Tá tábhacht féin ag baint le gach réimse drámaíochta agus cuireann

Aisteoirí Chorr na Móna béim faoi leith ar na scéal drámaí. Téann sé sin i bhfeidhm ar dhaoine agus sin é an fáth a gceapann mé go bhfuil an drámaíocht an-éifeachtach chun an Ghaeilge féin a neartú. Neartaíonn sé caighdeán na Gaeilge, neartaíonn sé saibhreas na Gaeilge, tugann sé deis do dhaoine, an saibhreas sin a thabhairt amach go háirithe sa drámaíocht bunaithe ar scéalta béaloidis. Sin é fáth go bhfuil suim faoi leith ag daoine sna scéaldrámaí tradisiúnta. Má tá saibhreas cainte sna scéaldrámaí, tá saibhreas samhlaíochta iontu chomh maith. Ní mhairfeadh na scéalta béaloidis sin ó ghlúin go glúin ach amháin go raibh samhlaíocht faoi leith ag baint leis na daoine a d'inis na scéalta. Chuadar ó bhéal go béal. Tá na scéalta seo á gcur ar an árdán anois le beocht. Is greann an téama is mó a ritheann trí na hAgallamh Beirte agus na Luibíní a scríobhann Micheál Ó Tuairisc agus is aisteoir é le hAisteoirí Chorr na Móna áit a bhíonn beirt ag spochadh as a cheile. Scríobhann Micheál faoi ábhair atá feiliúnach sa lá atá inniú ann, cosúil le táillí atá an rialtas a ghearradh ar na humair sheipteacha, nó an géarleanúint atá na daoine a fhulaingt mar nach bhfuil cead acu na portaigh féin a bhaint. Cloiseann tú focail deasa filíochta, saibhreas teanga agus rithim láidir óna hAgallamh Beirte agus Luibíní agus bíonn tionchar acu ar an lucht féachana mar go gceapann siad go bhfuil siad greannmhar. Scríobhann Micheál agallamh agus luibíní atá dáiríre freisin agus bíonn cinn nua scríobtha aige gach bliain ina mbíonn téamaí agus ábhair difriúla aige iontu i gcónaí, ach fós tá an fhilíocht agus an saibhreas teanga le cloisteáil iontu ar fad.

Tá m'iníon Jacinta ag múineadh i nGael scoil agus is í atá i gceannas ar an gceol agus drámaíocht. Deir sí liom go bhfuil an drámaíocht an-mhaith do na páistí. Tugann sé muinín dóibh agus spreagann sé an samhlaíocht iontu. Déanann siad an t-ábhar scoile a chomhtháthú sna drámaí ar nós sábháilteacht ar bhóithre. Bíonn siad in ann comhoibriú lena chéile agus scileanna éisteachta agus labhartha a fhorbairt de réir mar atá an dráma ag dul ar aghaidh.

Déanann Pléaráca ceardlann drámaíochta i scoileanna i gConamara agus tugann sé seo deis do dhaoine óga a dtallann a thaispeáint. Tá sé an-tábhachtach go bhfuil eagraíocht mar seo ann le h-aid a spreagadh agus an drámaíocht a chur chun cinn ó bhliain go bliain. Guím gach rath ar Phléaráca sa todhchaí.

Scéal ón Oirthear le Mairéad Seoige

Mairéad i Singapore

Nuair a d'fhág muid Ros Muc an 7 Feabhra ní raibh ar m'intinnse ach an áit a raibh mé a fhágáil i mo dhiaidh agus dá bharr sin níor chuir mé mórán suime san áit a raibh mé ag dul.

Bhog mé féin agus mo pháirtí, Eamonn go Hong Kong chun obair a fháil. Nach muid a bhí sásta nuair a tháinig an t-eitleán anuas i Hong Kong mar bhí an suaiteacht chomh dona sin os cionn na hIndia go raibh formhór na bpaisinéirí tinn, mé fhéin ar dhuine acu!

Is é an rud is mó a thug muid faoi deara faoi Hong Kong ná chomh Síneach agus a bhreathnaigh chuile shórt! Ní raibh Béarla ag formhór na ndaoine agus sa gceantar inár fhan muid is ag ordú bia tríd féachaint ar na pictiúir a bhí muid. Bhí neart iasc úr le fáil agus roghnaigh muid an

ceann a bhí uainn as umar éisc agus maraítear é díreach sula ndéantar é a chócaráil.

Tá an áit plódaithe le daoine agus níl aon áit a bhfuil sé seo le tabhairt faoi deara níos mó ná ar an MTR / traein faoi thalamh. Tá chuile dhuine mar a bheadh róbaite ag súil chomh sciobtha agus d'airigh mé nach raibh mé mar pháirt dhó ach gur ar an taobh amuigh a bhí mé ag féachaint ar an áit chraiceáilte seo. (Ní bhíonn sé i bhfad go mbíonn tú féin mar a chéile leo ag deifriú ag an traein agus ní thugann tú na sluaite faoi deara níos mó). Tá an fón póca is fearr ag gach duine agus iad ar fad ag stánadh isteach iontu pé nóiméad a bhíonn acu.

Tá an líne spéire thar a bheith plódaithe freisin. Tá sé ar nós coill mhór ach in áit na gcrann is 'skyscrapers' atá le feiceáil. Is é an bealach a chuir